



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia**

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem  
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;  
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd  
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica  
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius  
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum  
MCCCLXX. II. Coenobii ...

**Trithemius, Johannes**

**Francofvrti, 1601**

III. Ad Priorem Svvm In Spanheim, Fratrem Nicolaum Remitium. &c.

**urn:nbn:de:0128-1-17336**

LIARES  
RITHEMII  
ENSIS EPISTO  
IMVS, AD IACOBVM  
M FRATREM.

ASTERII S. IACOBI APT.  
ri dulcissimo Salutem.

auissime frater, vt epistolam nostram  
e nostri de Spanhem exiit familiam  
illum die, quo hanc D. Iacobus ab  
m, in vau reuocatus voluimus,  
emper ad manum habere transiit  
nobis impulerit, rationabiliter ad  
iturus est, senescentem prope  
urus, qui prior intravit. Cum ergo  
tibi possumus denegare, cum id ma-  
Accipe nunc iugur tellem in te  
m librum epistolaram, quo causam  
id nostra valent, conuolationis. Te  
am heredem, vt quibus dissoluto-  
em memoria condingat. Quam-  
moriam posteritati commendare,  
est ad mortuum. Vnum horum  
n altari, supplex nostri memoriam  
gationis dilatare (non dubitamus)  
le nostri memor ad Deum. Er no-  
olensi, quarta die mensis Nouem-

EMENSIS, SVIS CHA-  
Spanhem, salutem &  
atem.

\* frater Theodericus monachus  
facti haud mediocriter inuenerunt  
emeritati fatellitum malignum  
fratres mei, si quos vestrum  
eos esse suspicemus? Ad suspicio-  
strum vires interpoluit, sed in  
uisquam vestrum cogitatur. Se-  
o primum temeritatis manibus  
nostrorum risisse contumeliam. O  
qui ex ortu calamitatem delibato-  
Et reuera, fratres, grauius in hoc  
inus vobis & monasterio pauperu-  
me odij Cynosos an \* cetero-  
sine causa contra iustitiam adve-  
uius mandato urgente talis  
ci vt credam Principem Vltimo-  
an Battologorum aduersum nos  
erea nostrum philologorum iu-  
n hominis sacrari interuimus  
cogitet nos ad literas nuntium li-

era librorum oblectamenta sequemur. Nobis in hac mortalitate constitutis nihil aliud est viuere, quam vere sapientiae studio insudare. Propterea si alterum oporteat, Abbatia potius, quam literarum studio valedicemus. Interea, fratres charissimi, ne propter absentiam nostri status monasterij grauius perturbetur, vnusquisque vestrum ordinem suum & officium diligenter intueatur commissum, quousque deliberemus melius, quid nobis in hac turbatione vtiliter sit agendum. Abbati Speciosi montis\*, non satis pulchre Saturni morum sequenti, gratias agimus, non habemus. Ipse enim principalis omnium in nos malorum est causa, ministros sceleris in nostros prouocans, a quibus nec laesus est vnquam, nec etiam laedi potuisset. Quid ad innoxios familiares nostros, quod minas ipse timuit exterorum? quasi desint nobis auxilia principum, quos non minus lingua pro-cax, & intemperata senis proterua offendit. Moramur autem serenissimum principem Philippum, iam quidem absentem & necessario expectamus: in cuius arbitrio confere-mus omne quod nobis molestum occurrit. Non enim agemus quicquam in hac turba-tione nostra sine mitissimi principis consilio, cuius fauor & clementia *μωδὸν ἔρωσαν* in nos odium protocauit. Valete ex Budori oppido principis Palatini, decima die mensis Apri-lis. Anno Christianorum M.D.V.

III.

IOANNES TRITHE. ABBAS SPANHEM. IACOBO TRITHE-  
mio, artium & philosophiae Doctore, dulcissimi fratri S.

QVAE in nos temeritas a mulorum praesumpsit, relatione fratris Theoderici cognoui-mus. Tu videas cura, vt libros nostros & res tibi commissas, *τῶν κρυφίων μάλιστα*, custodi-as, *καὶ τῶν μυστηρίων τῆς παιδείας ἡμετέρας*. Non enim cogitamus redire ad Spanheim, nisi hanc contumeliam nobis & nostris illatam sine demerito, ad noticiam deduxerimus pluri-morum. Clauis rerum nostrarum *τῶν μυστικῶν μάλιστα*, quas fidei tuae in exitu nostro, cum nihil suspicaremur aduersi, commisimus, nulli sine nostra tradas commissione. Tene-mur enim suspicionem vehementi quorundam in nos fratrum conspirationis, Prioris ma-xime & alterius, cui semper fuit in sensus. Tu autem, frater dulciss, nihil moueare his ma-lis, si tamen mala dicenda sunt, per quae nobis iter in Deum paratur: experimento cogno-scent se ludum inchoasse non puerilem, cum ipsi tandem in laqueum ceciderint quem nobis parauerunt. Frater Theodericus, qui nostras ad te perferri literas, quaedam a nobis accepit in mandatis, cui & fidem credulitatis adhibeas, & auxilium impendas. Eum namque inter nostros alienigenam nobis inuenimus fidelem, qui & vicem nostram do-lear, & quicquid iusserimus libens exequatur. Vale. Ex Buri decima die mensis Aprilis. Anno Christianorum M.D.V.

III.

AD PRIOREM SVVM IN SPANHEIM, FRATREM NICO-  
laum Remitium. &c.

VERVS in me prouerbium diuina permittente prouidentia impletum est: *Nolla cala-mitas sola*. Potestas aduersario data est in nos sauiendi, nec pepercit, exemplo nos in-nocentis primum spolians, rebus, amicis, & filijs quos parturiimus in Domino, ac dein-de corpus nunc varijs dilacerans plagis: menem solam (nobis Dei miseratione assiste-nte) nullatenus penetrabit. Iacemus hic febribus grauius afflicti, turgentibusq; vlcerib; ple-ni, a nostris desolati, & (quod est grauius) in opprobrium & fabulam aduersarijs literarum si-ne causa expositi. Nemo nos ex charis nostris omnibus consolatur, nemo veterum ami-corum nostrorum longe absentium nos visitat, nemo dolentibus nobis compatitur. Sed tu Domine Deus miserator & misericors resuscita me, & retribua eis, non malum pro ma-lo (hoc enim per verbum tuum nobis interdictum est) sed in bono te iuuante vincam ma-lum, vt faciam quod discipulis suis verbum tuum inimicis persequenti bus faciendum q̄ re-ctissime indixit. Erit enim mihi te miserante, haec incommodam temporalium obieccio ad salutem, si foris patiente contumelias & infirmitates corpusculo, mes circa interioru studa immobilis perseueret. Ad labores natu me scio, & per multas tribulationes ad eum sum rediturus, a quo per inobedientiam recessi. Ego coram Deo forsitan q̄ merui patior; illi autem qui me persequuntur innoxium, viderint quo zelo moueantur. Aliud est quod aestimatione nostri ore proferunt, atque aliud quod mente cognouerunt. Sed de his alie

tempore ratio est habenda, cum odiorum in nos causas non vnam, sed plures aperientes iniustas. Interea nobis patienter ferendum quod necessitas indicit, donec Sol, quem caligbras exterminans. Mitte ad nos cum latore presentium è Græca Bibliotheca nostra lecta volumina, vt habeamus ad manum in lecto ægritudinis nostræ, quibus fructuose occupemur per interualla scripturarum studijs. Dictionarium imprimis Græcum ab Aldo impressum Romano mittas velim. Ac deinde Psalterium ab eodem formis excusum Venetijs. Item epistolas Græcas man. nostra descriptas. Zenobiam quoque, & ea quæ nos in breuiculo consignatis, vt mittas similiter præcipimus. Vale nostri memor ad Deum. E. 10  
Spira vltima die mensis April. Anno Christianorum M. D. V.

## V.

IO. TRITHE. AB. SPAN. MAGISTRO IACOBO  
*Trithemio fratri. S.*

**C**ONTVLI me pridem in ciuitatem Spirensē, non voluptatis causa, sed necessitatis, nequem Budoris infirmitate mea grauarem, malens esse cum noris & amicis, & illis maxime, quibus olim beneficia contuli, quam cum extraneis in Nouocastro, \* vbi diebus quatuordecim mansi ægotans. Sum autem domo Abbatis Lympurgensis hospitio re- 20  
ceptus, & nec dum satis conualui de cunctis infirmitatibus meis. Nolumus te in Spanheim manere diutius, ne quid in te mali forsitan machinentur æmuli nostri, quos absentiam nostram grauius ferre intelleximus. Verentur enim (vt coniectura æsequimur) ne forte praua eorum consilia per nos in noticiam piissimorum principum deducantur, quod certe non sine causa metuunt: quippe qui conscientia sua sibi contestante intelli-  
gunt, quam præsumptuose nobis contumeliam propter Principis erga nos clementiam intulerunt. Quid autem dicent ad hoc, quod in nullo à nobis læsi vnquam, nos propterea persequuntur odio, quia serenissimo bene sauemus principi Budarorum, qui nobis pius  
semper & elementissimus extitit? O inuidia semper cæca, nemini plus noxia quam sibi: quem te persequi arbitraris? *Domini est terra, & plenitudo eius*, pro cuius amore totus mun- 30  
dus in hi patria est, & facilis vnus iactura cœnobij. Sed hæc tecum frater silentio regenda, quia nondum venit tempus, quo arcanum mentis meæ consilium in publicum exponatur. Numen sequor occultum. Accepit tecum libris tuis ac vestimentis, quamprimum ad nos Neamaticum \* venire cum fratre Theoderico festina: parauimus tibi locum in-  
ter familiares Abbatis Lympurgensis non vltimum, à quo in secretarium assumeris, quousque nobis lux interclusa resplendeat. Libris & rebus nostris, τῆς πατρῴας οὐσίας, & ἀλλὰ τῆς πατρῴας οὐσίας, iuxta ordinem & modum nostræ voluntatis, quem iste frater tibi dicturus est, rite dispositis, clauēs domus nostræ Abbatis omnes ad manus Prioris consi-  
gna. Affert tecum libellos deuotionis nostræ græcos, quibus diutius carere non possumus. Cætera vero omnia philosophiæ sacratoriis necessaria in locum reconde dispositum, do- 40  
nec finem consequantur epiclemata nostra. Vale frater vnice atque dulcissime. E. Spira vltima die Mensis Aprilis. Anno Christianorum M. D. V.

## VI.

IO. TRITHE. ABBAS SPAN. ROGERIO STCAMBRO,  
*amicorum constantissimo S.*

**L**EGIMVS indicem lucubrationum tuarum, quem nobis per Laurentium tabellarium nostrum pridie quam ad te scriberemus misisti, & satis admirari earum multitudinem nequimus. Plane admiratione dignum est, vnum te hominem obseruantia regula-  
ris disciplinæ die noctuque semper occupatissimum, sex & triginta supra centum in decennio, metro simul & prosa, non vulgaria absoluisse opuscula, quorum vel sola nomina mirum nos in modum oblectarunt. Da quæsumus operam, dulcissime Rogeri, vt quamprimum lectione tot operum tuorum nobis liceat recreari. Non enim tuam later prudentiam scio quantis nos æmuli concusserint iniurijs, qualibusque premamur aduersis: contra quorum insultum omnium, vna nobis consolatio relicta est, vnus manet impenetrabilis clypeus, mentis in Deum nostræ confidentia, & sacræ studium lectionis. Hos enim fidos nostræ peregrinationis comites, nulla vnquam poterit à nobis remouere impietas; ulla,